

СТАТТІ

Актуальні питання історії України

DOI: 10.31376/2411-5177-2019-7-12-19

УДК 792.2:94(477) «1985/1991»

Абакумова В. І.

ДІЯЛЬНІСТЬ ТЕАТРІВ ЩОДО ВТІЛЕННЯ НА СЦЕНІ ТВОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ДРАМАТУРГІЇ В РОКИ ПЕРЕБУДОВИ

Досліджуються умови, статистичні показники, труднощі у діяльності театрів зі сценічного втілення творів української драматургії в роки перебудови.

Доведено, що у репертуарній політиці Міністерства культури відбулася певна лібералізація, що сприяло активізації театрів зі сценічного втілення творів української драматургії.

З'ясовано, що репертуар театрів збагатився з наростанням суспільного інтересу до спадщини українського мистецтва. Набули інсценізації твори української класики, які раніше не мали сценічної історії. Глядач драматичних вистав отримав змогу ознайомитися зі спадщиною раніше невідомих йому українських авторів. У статті названі імена і твори.

Певні недоліки у репертуарній політиці театрів автор пов'язує з якістю репертуару. Вказано на обмеженість кількості назв творів, що інсценізувалися, на бідність стандартного репертуарного набору. Спостерігалось зловживання національними «бестселерами».

Ключові слова: перебудова, театр, репертуар, драматургія, вистава, п'єса, твори української драматургії.

Формування стратегії розвитку та управління національною культурою актуальна проблема держави на шляху розбудови її незалежності. Такі процеси базуються на потужному інтелектуальному потенціалі, здобутки та вади якого потрібно вивчати та узагальнювати, а ґрунтовний аналіз та переосмислення неоднозначних процесів державного управління українським професійним мистецтвом радянської епохи та їх наслідків, сприятиме усвідомленню та подоланню багатьох сучасних проблем. З'ясування історіографічної бази театральної справи радянської доби дозволяє виокремити для дослідження питання діяльності театрів зі сценічного втілення творів української драматургії в роки перебудови. Відповідно до цієї мети завданнями накреслюємо аналіз умов, статистичних показників, складностей в діяльності театрів зі сценічного втілення творів української драматургії в другій половині 1980-х рр.

Афіша театру – візитна картка театральної установи, а якість репертуару за безпосереднього втілення акторського складу зумовлює популярність театру, касовість, перспективи. Тому добір п'єс вельми заангажоване питання, до того ж обтяжене за радянських часів наглядом Міністерства культури, зокрема його відділом театрального мистецтва та репертуарно-редакційною колегією з драматургії та музики Головного управління мистецтв міністерства. Керівники театрів, формуючи репертуар, діяли ледь не з аптекарською обережністю, строго дотримувались раз і назавжди загальноприйнятого дозування: стільки-то класики, стільки зарубіжної п'єси, української. Обов'язково включався в афішу твір, присвячений черговому ювілею, планувалася і дитяча вистава, а за вимогою, то й спектакль для малої сцени.

Діяльність театральних установ республіки базувалась на репертуарному і гастрольному плані, які обов'язково узгоджувалися в міністерстві культури УРСР. Опрацювання щорічних постанов колегії міністерства («Про репертуарні плани театрів та художніх колективів республіки на ... рік», «Про затвердження графіку гастролей театрів та художніх колективів республіки на ... рік»), постанов щодо окремих театральних установ, а також документів Українського театального товариства, згодом Спілки театральних діячів України надають

можливість узагальнити процес сценічного втілення творів українських авторів, з'ясувати особливості такої діяльності.

Досліджуючи об'єктивні умови діяльності театрів щодо втілення на сцені творів української драматургії в роки перебудови, зупинимось на суттєвішому. По-перше, в роки перебудови спостерігається певна лібералізація репертуарної політики Міністерства культури – затвердження перспективного репертуару театрів тепер йшло без обмежень. За словами Ольги Кусенко, Голови Товариства театральних діячів на позачерговому з'їзді Товариства (травень 1987), «ось уже два сезони Міністерство культури УРСР без всякої заборони приймає всі репертуарні пропозиції театрів» [15, арк.6].

По-друге, в досліджуваній період заходи Міністерства культури УРСР сприяли активізації театрів зі сценічного втілення творів української драматургії. Так, з 1987 р., із проголошенням Першого Республіканського огляду вистав за творами української радянської драматургії в театрах ляльок, цей напрямок репертуарної політики постійно перебуває в полі зору чиновників. Наприклад, при розгляді колегією міністерства репертуарних планів театрів та художніх колективів республіки на 1988 р. було зауважено, що в планах недостатньо представлена українська радянська драматургія і класика: всього 20% творів від загальної кількості назв [6, арк.6]. За вказівкою колегії міністерства культури репертуарні плани збагатились 11 творами українських радянських авторів та 5 – української класики [7, арк.135. 168]. У 1988 р. Міністерство культури організувало інспектування театрів республіки з питань сценічного втілення творів українських та радянських драматургів [9]. З 1989 р. репертуарно-редакційна колегія Міністерства культури започатковує держзамовлення театрам на сценічне втілення творів української драматургії (наприклад, Миколаївському українському театру драми і музичної комедії замовлено постановку вистави «Орґія» Лесі Українки). Згодом кількість таких замовлень зростає. В 1990 р. – «Івасик-Телесик» М. Кропивницького – дніпропетровському Тюгу, «Русалчина ніч» М. Лисенка – Кримському українському театру драми і музичної комедії, «Замулені джерела» М. Кропивницького – Черкаському українському музично-драматичному. З 14 замовлень – 10 українських сучасних авторів (відмітимо, що в 1990 р. із збільшенням плану за держзамовленнями втілено 18 вистав української класичної драматургії) [12, арк.7; 2, арк.87]. У спеціально присвяченій досліджуваному питанню Постанові колегії міністерства «Про роботу театрів зі сценічного втілення української класичної драматургії» (травень 1990 р.), проголошувалась актуальною практика держзамовлення на сценічне втілення п'єс української класичної драматургії [12, арк.20].

Збагаченню репертуару творами української драматургії сприяли тематичні республіканські огляди. Так, в січні-квітні 1990 р. силами Міністерства культури УРСР і Спілки театральних діячів відбувся Республіканський огляд вистав за творами української класичної драматургії, присвяченого 150-річчю з дня народження М.Кропивницького. Переможцями стали вистави «Ой, не ходи, Грицю» М. Старицького (Вінницький український музично-драматичний), «Безталанна» І. Карпенка-Карого (Львівський український драматичний театр), «За двома зайцями» М. Старицького (Одеський український музично-драматичний), «Наталка-Полтавка» І. Котляревського (Закарпатський український музично-драматичний). Наступного року, в лютому 1991 р. силами Міністерства культури УРСР і Спілки театральних діячів в м. Луцьку пройшов Республіканський фестиваль за творами Л.Українки, а в 1991-92 рр. республіканський огляд вистав української класичної драматургії [11, арк.85; 12, арк.21]. Отже, вважаємо умови для активізації сценічного прочитання творів української драматургії в роки перебудови вельми сприятливими. Підтвердимо або спростуємо це припущення аналізом статистичних показників.

Опрацювання статистичних викладок дозволяє помітити коливання по роках кількості постанов за творами української радянської драматургії. Так, 41 драматичний і музично-драматичний театри і 7 театрів юного глядача в 1985 р. запланували 62 постанови за творами української радянської драматургії, 1986 р. – 77, 1987 р. – 56, 1990 – 50; 27 театрів ляльок: у 1985 р. – 33, 1986 р. – 31, 1987 і 1988 рр. – по 28 [4, арк.52; 3, арк.44-45; 5, 6-45; 8, арк.4]. У 1986 і 1987 рр. питома вага в репертуарі республіканських драматичних, музично-драматичних театрів і

театрів юного глядача (сукупно) вистав за творами українських радянських авторів становила – 26% і 19%, театрах юного глядача - 31% і 27% (підррахунки автора) [3, арк.44-45; 5, арк.6-45]. Тобто простежується навіть зниження цього показника. *Твори української класичної драматургії* у 41 драматичному і музично-драматичному театрі і 7 театрах юного глядача у 1986, 1987 рр. за планами мали бути поставлені 27, 17 виставами відповідно; у 27 театрах ляльок 1986 р. мали бути 4 вистави, наступного року – жодної [3, арк.44-45; 5, арк.6-45]. В 1986 і 1987 рр. питома вага в репертуарі республіканських драматичних, музично-драматичних театрів і театрів юного глядача (сукупно) вистав за творами української класики становила 9% і 6%, театрів ляльок 4% і 0% [3, арк.44-45; 5, арк.6-45], що також свідчить про зниження цього показника. У планах музичних театрів на 1985 р. нараховується 173 вистави, з яких 5 (3%) були інсценізовані за творами української класики, 43(25%) українських радянських композиторів. На 1986 р. планувалось 46 нових постанов, з яких лише 17% за творами українських радянських композиторів - 3 опери і 5 балетів (підррахунки автора) [3, арк.46; 5, арк.46]. Тобто спостерігається збіднення репертуару творами українських авторів.

Між тим така тенденція змінюється протягом 1987-88 рр. Наприклад, якщо в 1987 р. в репертуарі Житомирського і Закарпатського музично-драматичних театрів не було жодної вистави з української класики, а в Волинському та Херсонському – по одній постановці, то з 1989 р. немає жодного українського театру на сцені якого не було б української класики. Наступна таблиця відбиває зростання питомої ваги в репертуарах театрів вистав за *творами української класичної драматургії*.

Таблиця 1

Сценічне втілення української класичної драматургії [12, арк.22]

Рік	Кількість				
	авторів	назв	постановок	зіграних вистав	тис. глядачів
1987	14 (3,4%)	37 (6,6%)	105 (11%)	2663 (13%)	988,5 (11,5%)
1988	17 (4%)	45 (8%)	119 (14%)	2851 (15%)	1043,8 (13%)
1989	17 (4,6%)	49 (9,4%)	130 (14,5%)	3126 (18,4%)	1049 (15,7%)

Дещо іншою бачиться ситуація із сценічним втіленням *творів українських радянських авторів*. Якщо у 1986 р. за сучасними українськими п'єсами здійснили 62 постановки, а за сучасними російськими – 95, то у 1988 р. відповідно 33 та 120 [16, арк.65-66]. В 1988 р. театри ще менше звертаються до сучасної української драматургії. Так, 11 із 29 обстежених театрів (в ході паспортизації театральних установ), протягом 1988 р. не поставили жодної української сучасної п'єси, ще 10 театрів – по одній [16, арк.65-66]. А в лідерах ті ж самі п'єси. Наприклад, найчастіше в репертуарі зустрічаються прізвиська Я. Стельмаха, Я. Верещак, Ю. Щербака, їх репрезентовано старими п'єсами [16, арк.68-69].

Постановою колегії Міністерства культури «Про спрямування репертуарних планів театрів республік на 1989 р.» зазначено, що в цей період залишається актуальною проблема сценічного втілення української радянської драматургії [8, арк.4]. Залишимо за рамками цієї статті дослідження чинників цієї ситуації до яких можна віднести зокрема й невирішеність мовного питання загалом в суспільстві. Але за словами доктора мистецтвознавства М. Черкашиної, упередженість театральних колективів (йшлося про музичні театри) щодо творчості українських композиторів, поряд з іншими чинниками, в тому числі, було «наслідком адміністративного керування театрами, коли їм нав'язувалися твори художньо слабкі, проте актуальні за тематикою; коли свідомо нівелювалися якісні оцінки вистав, охоронялася недоторканість авторитетів, а роль професійної критики звелася до виголошення компліментів, приправлених наукоподібною фразеологією» [17].

Досліджуючи питання щодо втілення творів української драматургії в роки перебудови, маємо звернути увагу на якість репертуару. Українська драматургія, як класична, так і

радянських часів представлена значною низкою славетних імен. Але звернення до їх літературної спадщини ґрунтувалося на засадах вимог часу. Наприклад, 1987 р. майже всі театри випустили вистави, присвячені 70-річчю Жовтневої революції [6, арк.4]. З нагоди роковин митців, як правило, в репертуарах спостерігається різке підвищення творів ювілярів. Так, з нагоди 175-річчя Т.Г. Шевченка ряд театрів розпочали роботу над новими п'єсами про життя Кобзаря (Київський український драматичний ім. І. Франка, Івано-Франківський музично-драматичний ім. І. Франка, Львівський ТЮГ ім. М. Горького, Дніпропетровський український музично-драматичний ім. Т.Г. Шевченка, Львівський український драматичний ім. М. Заньковецької). Збільшилось вистав за творами самого Т.Г. Шевченка [8, арк.4]. У 1991 р. Республіканський фестиваль за творами Лесі Українки зумовив підвищену творчу увагу митців до її творів.

Наприкінці 1980-х рр., із наростанням суспільного інтересу до спадщини українського мистецтва збагатився репертуар театрів. У 1989 р. набули сценічного втілення твори «Касандра», «Оргії», «Кам'яний господар» Л. Українки, українські водевілі М. Кропивницького, С. Васильченка; «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського, «Мартин Боруля» І. Карпенка-Карого та ін. [8, арк.4]. За репертуарними планами театрів 1990 р. отримали постановку твори української класики, які не мали сценічної історії. Це «Боярина» Л. Українки в Харківському українському драматичному та Закарпатському українському музично-драматичному театрах, «Страчена сила» М. Кропивницького в Львівському українському драматичному, «Василько Ростиславович – князь Теревовлі» С. Воробкевича в Львівському російському драматичному тощо [12, арк.6]. Всього 26 вистав за творами української класики – Л. Українки, Кобилянського, Кропивницького, І. Карпенка-Карого, Гулака-Артемовського. Більше уваги музичні театри стали приділяти творам українських композиторів, зокрема М. Лисенка, К. Данькевича, Б. Лятошинського [10, арк.42].

За постановою колегії міністерства культури з'ясовуємо, що в репертуарних планах 1989 р. позитивним моментом було збільшення кола імен українських драматургів, твори яких належать до вершинних здобутків української драматургії ХХ ст., але тривалий час не ставились на сцені. Особливо репертуарним 1989 р. був Микола Куліш, 7 назв п'єс якого планувалося поставити в 13 театрах [8, арк.4]. Наступного року спадщина цього драматургу знов стала найзатребуванішою: 5 назв п'єс Куліша були втілені в 11 театрах. У 3 театрах з'явилися вистави за п'єсами В. Винниченка [10, арк.42]. У 1990 р. поряд з іменами відомих письменників – О. Гончара, О. Коломійця, П. Загребельного, Я. Галана, О. Ільченка, Л. Костенко, Б. Стельмаха, з'явилися нові імена в драматургії – Й. Струцюк, Д. Міщенко, А. Мелешко, Ю. Рогоза, В. Назарев та ін. Три театри звернулись до 3 різних п'єс молодого драматурга В. Босовича [10, арк.42]. У репертуарних планах 1991 р. спостерігається ріст інтересу до творів історичної тематики та класичної драматургії, зокрема української. На 1991 р. передбачались постановки «Сентиментальної історії» М. Хвильового (Закарпатський український музично-драматичний), «Закону» (Кіровоградський український музично-драматичний) і «Брехні» (Полтавський український музично-драматичний) В. Винниченка, «Хулій Хурини» М.Куліша (Кіровоградський український музично-драматичний та Чернігівський український музично-драматичний), «Республіки на колесах» Я. Мамонтова (Хмельницький український музично-драматичний), раніш не втілені на сцені [13, арк.10].

Поряд із позитивними моментами в репертуарній політиці театрів не можна не визначити ряд недоліків. Так, підсумки Республіканського огляду вистав за творами української класичної драматургії, присвяченого 150-річчю з дня народження М. Кропивницького (січень-квітень 1990) виявили обмеженість кількості назв творів, які ставляться [11, арк.85; 12, арк.6.]. Це питання набуло окремого розгляду на VI Пленумі Правління Спілки театральних діячів України (грудень 1989), де Голова правління С. Данченко зазначив, що в репертуарах лідирують одні й ті ж імена, а з усього драматургічного доробку М. Куліша грають лише 3 п'єси, найменш складні [16, арк.68]. Останніми роками майже не з'явилося нових п'єс представників того покоління, що

не здійснилося як «нова хвиля української драматургії». За словами С. Данченка спад глядацького інтересу примушувала й обласні, й столичні театри до заробітчанства. Відтак з'явилося зловживання своїм національними «бестселерами». Українська класика обмежувалася «За двома зайцями», «Безталанною», «Сватанням на Гончарівці», «Ой, не ходи, Грицю» [16, арк.69]. В 1987 р. «Сватання на Гончарівці» 12 театрів республіки показали 509 разів, «Шельменко-денщика» 9 театрів 274 разів, «За двома зайцями» 9 театрів 211 разів. В 1988 р. додався ще один лідер – «Кайдашева сім'я»: 4 театри – 240 разів. Заради незайвою копійки тиражувалися примітивні трактовки «Наталки-Полтавки», «Майської ночі», «Весілля в Малинівці». Але в цілому нові постановки класичних творів з'являлися нечасто, грали їх театри не більше 10 разів на рік [16, арк.70].

Як і в попередні роки продовжувалось масове тиражування одних і тих же назв п'єс радянських українських драматургів. Статистика свідчить, що у 1987 р. в лідерах були п'єси Л. Никоненка «Сільські дівчата», яку 9 театрів показали 408 разів і «Чужій» 98 разів в 4 театрах. Крім цих, ще п'ять п'єс: «Фіктивний шлюб» А. Крипа, його ж «Продається динозавр», О. Карпенка «Мамина хата», В. Канівця «Мама збирається заміж», П. Загребельного і Г. Бодикіна «Роксолана» у 1987 р. витримали 1491 виставу, тобто кожна з п'єс українського радянського автора, і відвідав її кожний четвертий глядач. Тому сучасна українська драматургія на той момент не визначала обличчя театрів, здебільшого існуючи на периферії її інтересів [16, арк.67-68]. Отже, в цілому репертуар переважної більшості театрів не оригінальний, вторинний, не виходив за межі стандартного набору. Головне протиріччя такої ситуації полягало за думкою С. Данченка, народного артиста УРСР, головного режисера Київського академічного українського драматичного театру ім. І. Франка в тому, що настали часи творчої свободи для реалізації вимріяних намірів, планів і виявилось, що нічого реалізовувати [16, арк.71].

Отже, репертуарні складнощі здебільшого спричинилися кризовою ситуацією в сучасній українській драматургії. Дійсно, кількісні показники результатів діяльності репертуарно-редакційної колегії з драматургії Міністерства культури наприкінці 80-х рр. свідчать про серйозне «обміління» притоку нових п'єс; всього з десятків їх було закуплено, ще менш втілено, а вижили на сцені – одиниці [1, арк.87]. Підсумки другого туру (1990 р.) трирічного республіканського фестивалю-огляду вистав за новими творами сучасних українських авторів (як і першого) лише підтвердили «пробуксування» драматургічного цеху, продемонстрували певну байдужість театрів до української драматургії [1, арк.87].

Заступнику міністра О. Трибушному доводиться констатувати, що обласні управління культури і відділ театрального мистецтва Міністерства культури УРСР з відмовою від адміністративно-спонукальних методів керівництва, не знайшли нових важелів впливу на репертуар. Тому лінія міністерства на відродження української національної культури і репертуарна політика багатьох театрів розходиться. Під різними приводами режисери ухилялися від постановок творів українських радянських авторів, мало давали вистав української класики [14, арк.76]. Не зважаючи на впровадження держзамовлень театрам на втілення творів української драматургії, це мало зацікавлювало режисерів, а художній рівень таких постановок не вражав.

У підсумках дослідження зазначимо, що діяльність театрів зі сценічного втілення творів української драматургії в роки перебудови свідчить про неоднозначність ситуації, схильність її до змін у часі, зокрема:

- вважаємо політичну ситуацію в країні і репертуарну політику міністерства культури УРСР в роки перебудови такими, що сприяли активізації творчих звернень театрів до творів української драматургії;
- аналіз статистичних показників кількості авторів, назв п'єс, постанов, вистав свідчать про збіднення репертуару творами українських авторів на початку досліджуваного періоду, й покращення ситуації у другій його половині. проте, спостерігається зростання питомої ваги в репертуарах театрів вистав за творами української класичної драматургії; відповідна

ситуація ж із сценічним втіленням творів українських радянських авторів залишилася невирішеною;

- у порівнянні до попередніх років покращується якість репертуару, який збагачується класичними творами, що не мали сценічної історії; з'являються імена українських драматургів, твори яких належать до вершинних здобутків української драматургії ХХ ст., але тривалий час або взагалі не ставились на сцені;
- узагальнення репертуару театрів республіки свідчить про обмеженість кількості назв творів, які ставилися на сцені, зловживання національними «бестселерами», стандарт репертуарного набору;
- репертуарні складнощі здебільшого зумовила кризова ситуація в сучасній українській драматургії;
- в загальносуспільному процесі відродження національної культури українська драматургія не займала провідне місце в репертуарній політиці багатьох театрів.

Подальше дослідження процесу звернення митців до засвоєння української драматургії зумовлює нашу увагу до екранізації української літературної класики в роки перебування.

1. Відомчий архів Міністерства культури України (далі Відомчий архів МК України, ф.5116, оп.19, спр.3143.
2. Відомчий архів МК України, ф.5116, оп.19, спр.3143, арк.87.
3. Центральний державний архів вищих органів влади і управління України (далі – ЦДАВО України), ф.5116, оп.19, спр.2610.
4. ЦДАВО України, ф.5116, оп.19, спр.2621.
5. ЦДАВО України, ф.5116, оп.19, спр.2694.
6. ЦДАВО України, ф.5116, оп.19, спр.2786
7. ЦДАВО України, ф.5116, оп.19, спр.2787.
8. ЦДАВО України, ф.5116, оп.19, спр.2872.
9. ЦДАВО України, ф.5116, оп.19, спр.2875.
10. ЦДАВО України, ф.5116, оп.19, спр.2965.
11. ЦДАВО України, ф.5116, оп.19, спр.3065.
12. ЦДАВО України, ф.5116, оп.19, спр.3066.
13. ЦДАВО України, ф.5116, оп.19, спр.3071.
14. ЦДАВО України, ф.5116, оп.19, спр.3073.
15. Центральний державний архів літератури і мистецтва України (далі – ЦДАЛМ України), ф.616, оп.1, спр.1774.
16. ЦДАЛМ України, ф.616, оп.1, спр.1866.
17. Черкашина М.Р. Театр вимагає перебудови // Музика. – 1988. – № 4. – С.2-4.

Исследуются условия, статистические показатели, трудности в деятельности театров по сценическому воплощению произведений украинской драматургии в годы перестройки.

Доказано, что в репертуарной политике Министерства культуры состоялась определенная либерализация, что способствовало активизации театров по сценическому воплощению произведений украинской драматургии. К таким мерам исследователь отнёс план государственного заказа театрам на сценическое воплощение произведений украинской драматургии, тематические республиканские смотры театров, которые способствовали обогащению репертуара произведениями украинской драматургии.

Анализ статистических показателей (количество авторов, к произведениям которых обратились режиссёры; названий пьес; спектаклей) показал улучшение ситуации во второй половине 1980-гг. Доказывается, что репертуар театров обогатился с нарастанием общественного интереса к наследию украинского искусства. Были инсценированы произведения украинской классики, которые раньше не имели сценической истории. Это «Боярина» Л. Украинки, «Страчена сила» М Кротивницікого, «Василько Ростиславович – князь Теревовли» С. Воробкевича. Музыкальные театры стали уделять внимание произведениям украинских композиторов, в

частности М. Лысенко, К. Данькевича, Б. Лятошинского. Зритель драматических спектаклей получил возможность ознакомиться с наследием ранее неизвестных украинских авторов, например Н. Кулиша, Н. Хвильового, В. Винниченко, Я. Мамонтова.

Определенные недостатки в репертуарной политике театров автор связывает с качеством репертуара. Указывается на количественную ограниченность названий пьес, бедность стандартного репертуарного набора. Наблюдалось злоупотребление национальными «бестселлерами». В частности, приводятся данные о ежегодное количество таких представлений. Например, «Сватовство на Гончаровке» 12 театров республики показали более 500 раз в год. Автор отметил, что репертуарные сложности обусловила кризисная ситуация в тогдашней украинской драматургии.

Ключевые слова: перестройка, театр, репертуар, драматургия, спектакль, пьеса, произведения украинской драматургии.

The conditions, statistical indicators, and difficulties in the theaters' activities on the stage embodiment of the works of Ukrainian drama are investigated in the years of perestroika.

It is proved that certain liberalization took place in the repertoire policy of the Ministry of Culture, which contributed to the activation of theaters on the stage embodiment of the works of Ukrainian dramaturgy. The researcher referred a plan of state order for theaters for the stage embodiment of works of Ukrainian dramaturgy and thematic republican theater shows to such measures that contributed to enriching the repertoire with works of Ukrainian dramaturgy.

An analysis of statistical indicators (the number of authors whose works were referred by directors; titles of plays and performances) showed an improvement in the second half of the 1980s. It is proved that the repertoire of theaters was enriched with an increase in public interest in the heritage of Ukrainian art. Works of Ukrainian classics that had no stage history before were staged. These are the works of L. Ukrainka, M. Kropyvnytsky, S. Vorobkevych. Musical theaters began to pay attention to the works of Ukrainian composers, in particular M. Lysenko, K. Dankevych, B. Lyatoshynsky. The viewer of the dramatic performances got an opportunity to get acquainted with the heritage of previously unknown Ukrainian authors, for example M. Kulish, M. Khvylovy, V. Vynnychenko, Y. Mamontov.

The author associates certain shortcomings in the repertoire policy of theaters with the quality of the repertoire. The quantitative limitations of the titles of the plays and the poverty of the standard repertoire set are indicated. There has been abuse of national "best sellers." In particular, data is provided on the annual number of such submissions. For example, "Matchmaking on Honcharivka" 12 theaters of the republic showed more than 500 times a year.

The author noted that the repertoire difficulties were caused by the crisis in the then Ukrainian drama.

Key words: perestroika, theater, repertoire, dramaturgy, performance, play, works of Ukrainian dramaturgy.

1. Vidomchy arkhyv Ministerstva kultury Ukrainy (dali Vidomchy arkhyv MK Ukrainy, f.5116, op.19, spr.3143.
2. Vidomchy arkhyv MK Ukrainy, f.5116, op.19, spr.3143, ark.87.
3. Tsentralnyi derzhavnyi arkhyv vyshchychk orhaniv vlady i upravlinnia Ukrainy (dali – TsDAVO Ukrainy), f.5116, op.19, spr.2610.
4. TsDAVO Ukrainy, f.5116, op.19, spr.2621.
5. TsDAVO Ukrainy, f.5116, op.19, spr.2694.
6. TsDAVO Ukrainy, f.5116, op.19, spr.2786
7. TsDAVO Ukrainy, f.5116, op.19, spr.2787.

8. TsDAVO Ukrainy, f.5116, op.19, spr.2872.
9. TsDAVO Ukrainy, f.5116, op.19, spr.2875.
10. TsDAVO Ukrainy, f.5116, op.19, spr.2965.
11. TsDAVO Ukrainy, f.5116, op.19, spr.3065.
12. TsDAVO Ukrainy, f.5116, op.19, spr.3066.
13. TsDAVO Ukrainy, f.5116, op.19, spr.3071.
14. TsDAVO Ukrainy, f.5116, op.19, spr.3073.
15. Tsentralnyi derzhavnyi arkhiv literatury i mystetstva Ukrainy (dali – TsDALM Ukrainy), f.616, op.1, spr.1774.
16. TsDALM Ukrainy, f.616, op.1, spr.1866.
17. Cherkashyna M.R. Teatr vymahaie perebudovy // Muzyka. – 1988. – № 4. – S.2-4.

© Абакумова В. І., 2019

Стаття надійшла до редколегії 15.09.2019 р.